

El monestir de Sant Cugat

L'església actual es va començar a construir a mitjans del segle XII. L'obra es va realitzar de forma molt lenta atès que no va ser fins l'any 1337 que es va acabar la façana de l'església. Es tracta d'un edifici de tres naus amb tres absis de planta semicircular peraltada i sense transepte diferenciat. Té un cimbori cobert amb cúpula vuitavada. Atès que la construcció va durar dos segles, el concepte romànic inicial fou substituït totalment pel gòtic en el moment d'acabar-se l'obra. També a la planta es van realitzar modificacions en afegir tres capelles laterals, a la banda de migdia. La capella de Sant Benet, restaurada per la Generalitat de Catalunya, fou decorada cap a 1688, obra de Pasqual B. Savall, en estil barroc. L'escultura de les *claus de la volta*, de les *impostes* i de les *mènsoles dels nervis* revelen també la transició del romànic al gòtic. La façana i la *rosassa* són plenament gòtiques mentre que el *campanar* té la base totalment romànica, aprofitada d'una construcció anterior.

L'any 1931 el monestir va ser declarat Monument Històric Artístic i, poc després, el Servei de monuments de la Generalitat de Catalunya va iniciar més obres de restauració sota la direcció de l'arquitecte Jeroni Martorell. Paral·lelament, i sota la direcció del professor Bosch Gimpera, es van iniciar les excavacions arqueològiques del claustre.

Després de la Guerra Civil Espanyola es va crear el Patronat del Monestir.

Detall de l'entrada principal de l'església

A l'institut de l'IES Lliçà, aquesta sortida és ja una tradició. L'organitza el departament de Ciències Socials i es fa a 2n d'ESO. És una sortida on una part de l'aprenentatge és teòric: principalment les característiques de l'art romànic, el coneixement històric de l'època; l'altra part d'aprenentatge però és pràctica: es tracta de la realització d'uns tallers, que de forma didàctica, amena i divertida ensenyen com es feien les diferents construccions a l'època i com resolien els problemes tècnics, també es parla dels instruments de què es disposava...

Instàntania d'una alumna realitzant un taller.

En resum, hem après les diferències entre l'estil romànic i el gòtic: Com per exemple que les plantes són en forma de creu llatina i les façanes es vesteixen d'escultures i relleus a l'art gòtic, però també que les *voltes* són construïdes amb *nervadures* de pedra i totxo, s'anomena *volta de creuer*, el que fa que siguin més lleugeres que les voltes de mig punt romàniques.

L'arc preferencial de mig punt propi de l'estil romànic esdevé *arc ogival* a l'estil gòtic. Els contraforts, com a conseqüència de les tensions inferiors, es transformen en *arcbotants* - braços externs perpendiculars a la superfície de l'edifici, que suporten, en les esglésies, la *nau* central. Els *arcbotants* són una mena de mitjos arcs construïts per sobre de la coberta de les naus.

A l'art gòtic les estructures més lleugeres permeten la utilització de *rosasses* i *vitralls* amb escenes religioses. Hi predomina la verticalitat. Tot plegat una gran lliçó d'observació fora de l'aula amb l'immens plaer de poder-ho veure i tocar.